

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 28 cor., pe jumăt. de an 14.40 C., pe un sfert de an 7.20 C. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47-82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 10 cor., pe jumăt. de an 5 cor. Abon. la mai multe ex. 4 Cor. la an.

Conlucrarea generalilor Falkenhain și Arz pe frontul român

Berna, 11 Noiembrie. — Ziarele elvețiene ocupându-se de luptele de pe frontul ardelenesc, scriu:

— Conlucrarea generalilor Falkenhain și Arz a adus mari succese. Armata lui Falkenhain a ocupat valea Prahovei, dominând toată regiunea de acolo, iar armata generalului Arz luptă pe teritoriu

român și înaintează zilnic.

Luptele acestea trebuie privite în istoria războajelor ca prestațiuni remarcabile cu atât mai mult, cu cât dificultățile de teren sunt mari acolo.

Trupele române se luptă bine și ar fi nejust să se micșoreze vitejia lor în luptă.

Germania va inaugura o nouă politică față de poloni în Prusia

Berlin, 11 Novembre. — „Gazeta Narodova”, noul organ polon înființat în Posen face comunicări importante și interesante despre noul curs în politica polonă ce proiectează să urmeze guvernul prusac. Ziarul în chestiune a cules informațiuni în această privință din izvor competent și a aflat următoarele:

Intreaga legislație cu privire la polonezi în Prusia va fi supusă unei revizuirii temeinice. În momentul de față nu mai sunt aplicate legile cu caracter antipolon. Despre desproprietărea polonilor nici vorbă nu mai este în Prusia. Li se dă acuma libertate polonilor să locuiască unde voiesc. O schimbare

în legislația polonilor în timpul războiului a întâmpinat greutăți în dieta prusacă. Totuși ziarul acesta speră că dorințele cele mai aprinse ale populației polone vor fi împlinite, în Prusia, încă în timpul războiului.

Pe de altă parte ziarul acesta îndeamnă, ca și polonii din Prusia să-și schimbe ținuta lor față de guvernul prusac. Ambele părți trebuie să caute să întărească în mod durabil încrederea reciprocă.

Ziarul polon încheie apoi astfel: După ce ne-a fost dat să vedem realizat un lucru atât de puțin crezut posibil, cum e proclamarea regatului polon, ne va fi dat să vedem și cum guvernul prusac va schimba legislația polonă în Prusia conform cu noua întorsătură a situației.

Necazul Ententei de proclamarea independenței Poloniei

Geneva, 11 Octobre. — În toată presa Ententei se manifestă furia cercurilor conducătoare provocată de restabilirea regatului polon de către Puterile Centrale. Ententa își dă acum seamă că a venit iară prea târziu la eliberarea unui popor oprimat. Gustave Herve scrie în ziarul lui parizian „La Victoire”:

— Trebuie să avem curajul să recunoaștem că ceea ce s'a întâmplat în Polonia rusească nu înseamnă o victorie pentru noi. Lovitura ce ne-a dat-o Germania este cinică și este o frumoasă folosire a ideilor machiavelice. Dar ea trădează și dibăcie. E necesar ca guvernele Ententei să ia în considerare cu seriozitate noua situație creiață. Unica posibilitate pentru a para manevra germană este un manifest comun al tuturor statelor Ententei adresat polonilor. Iar dacă manifestul acesta nu va schimba pe poloni în amici ai Ententei, îi va împedeca cel puțin să formeze o armată polonă contra Rusiei.

— În Petersburg proclamarea statului polon a provocat o mare senzație și știrea s'a răspândit ca fulgerul. Aceas-

tă proclamație e privită ca o nouă ofensivă diplomatică a Puterilor Centrale, care a obținut succes prin caracterul ei surprinzător.

Agenția telegrafică din Petersburg caută să domolească impresia printr'un comunicat în care spune, că întreaga presă rusească a primit cu mare liniște proclamarea independenței Poloniei rusești de către Puterile Centrale. Germania și Austro-Ungaria nu urmăresc alt scop, decât să-și mai umple golurile lor din armatele sleite. Dar poporul polon nu va aproba niciodată o politică de sinucidere, chiar dacă i se dă în formă independenței.

O altă telegramă din Petersburg anunță că toți membrii Dumei, atât deputații ruși cât și poloni au primit cu vii desaprobări manifestul publicat de Austro-Ungaria și Germania, cu privire la restabilirea Poloniei. Într'o adunare ce s'a ținut la 7 Novembre a Societății slavilor la Petersburg, s'a votat o rezoluție în care se considera pasul făcut de Puterile Centrale față de Polonia ca o adevărată provocare.

Ziarul englez „Daily News” scrie des-

pre proclamarea regatului polon: Fără îndoială stăm în fața unui moment important în istorie. Oare încă odată Ententa vine prea târziu cu politica ei de eliberare a națiunilor?

Războiul cu România

Nouă poziții române luate cu asalt la sud de Predeal și în valea Oltului. — Lingă Giurgiu monitoarele noastre au capturat 2 șlepuri române cu 600 tone petrol. — Românii au reocupat orașul dobrogean Hirșova.

De pe frontul românesc au sosit pe ziua de 10 Nov. următoarele știri:

La apus de pasul Vulcan au rămas fără rezultat atacuri românești.

De ambele părți de valea Oltului și la sud-vest de Predeal, trupele aliate au câștigat din nou teren și într'un asalt au aruncat pe dușman din pozițiile lui, menținându-le împotriva contra-atacurilor dușmane. 188 prizonieri și 4 mitralieze au rămas în mâinile noastre. Și în munții Ghiurghiului tace atacul nostru progrese favorabile.

Höfer, mareșal locot.

Atacurile noastre în munții Ghiurghiului au luat un decurs prielnic. Terenul, ce l'am pierdut acolo în luptele dela 4 Noiembrie, l'am recucerit aproape în întregime. În sectorul Predeal am făcut noi progrese la apus de Azuga și am respins contra-atacuri de ambele părți de drumul pasului. 188 prizonieri și 4 mitralieze au rămas în mâinile noastre.

De ambele părți de Olt lupte victorioase, în cari s'au distins pe lângă infanteria bavareză, trupe austro-ungare de munte și glogașii noștri.

La armata mareșalului Mackensen:

La Giurgiu, monitoarele austro-ungare au capturat două șlepuri române cu petrol.

v. LUDENDORFF

Comunicatul bulgar anunță:

9 Noiembrie. — În diferite sectoare ale frontului dunărean, loc de artilerie și infanterie. 2 companii germane, sprijinite de o grupă a monitoarelor austro-ungare au întreprins pe malul stâng al Dunărei, în dreptul canalului Belen, o mică expediție, silind pe apărătorii români ai malului s'o ia la fugă. Companiile germane s'au întors cu prizonieri și cu un car plin cu muniții.

Pe frontul dobrogean, ciocniri stabe între de tașamente avansate.

10. Nov. — În unele locuri de a lungul Dunărei, foc de infanterie și artilerie. Monitoare austro-ungare au capturat la Giurgiu două șlepuri românești, dintre cari unul era încărcat cu 600 tone petrol. Din Dobrogea nimic nou de semnalat. La podul dela Cernavoda, artileria noastră a silit unitățile de trupe dușmane cari au în-

intat pe malul stâng al Dunărei, să se retragă spre stația Dunărei.

Pe coasta Mării Negre e liniște. Din mărturisirile unui marinar rus care a căutat scăpare pe malul nostru, un fochist dela Dreadnoughtul francez »Imperatica Maria« iese cu siguranță că acest Dreadnought s'a scufundat la Salonic, la insula Feodosia, în urma unei explozii de mine.

Comunicatele românești anunță:

9 Nov. — Pe frontul de nord și de nord-vest: În valea Trotuș dușmanul a atacat în direcția muntelui Mancehu, 7 km. la nord de Goiosa, dar a fost respins. În valea Uzu de sus, trupele noastre au doborât un aeroplan sistem Hindenburg. Aviatorul și observatorul au fost prinși. La Tablabuzi, Bratocea, Predeluș și valea Prăhovei sunt lupte în curs. În regiunea Dragoslavele am respins o ofensivă dușmană. Pe malul stâng al Oltului, lupta continuă la Titești și Rakovița.

Pe frontul sudic, de a lungul Dunărei dușmanul a desfășurat o mare acțiune de artilerie în Dobrogea, cu ajutorul escadrei dunărene românești, am recapat orașul Hârșova. Înainte de a se retrage, dușmanul a incendiat acest oraș și satul Topolu.

Comunicatul rusesc dela 8 Noiembrie anunță de pe frontul român:

În direcția Predealului, și Oltului continuă atacurile dușmane. La răsărit de riul Jiu, dușmanul primind întărire a luat ofensiva.

Nimic important pe frontul dunărean.

Pozițiile rusești de pe frontul român

Generalul Leșitzki, comandantul armatelor rusești a inspectat pozițiile rusești din sectorul

Tulgheș.

Actualmente au loc la Iași importante conferințe ministeriale, la care ia parte și ministrul României la Petersburg prințul Cantacuzino. Cererea României, de a participa la administrația Bucovinei, a fost refuzată de Rusia. România a amenințat Rusia cu o pace separată, dacă nu va trimite curând noi forțe de ajutor rusești. Numai când s'a garantat aceasta, România s'a decis să semneze convenția din Londra de a nu încheia pace separată.

Despre guvernul român

se afirmă că va fi reconstruit. Se va crea un nou minister de alimentațiune publică. Take Ionescu va intra în guvern. Dinsul a fost ales ca șef al conservatorilor uniți din București.

Refugiații români în Rusia

Ziarele rusești anunță din Moscova și Odesa, că acolo crește tot mai mult numărul refugiaților români sosiți. Femei și copii fără de număr inundează aceste orașe, și sunt trimise în interiorul Rusiei, și chiar în Siberia. Refugiații sunt într-o stare de suferință grozavă. Bărbații refugiați sunt înrolați în regimente speciale.

Cucerirea piscului Omul,

este privit de presa germană ca un mare succes strategic și turistic — căci este culmea cea mai înaltă a muntelui Bucegilor, de 2506 metri și domină toată regiunea de munți, dela pasul Predealului. Patrulă germane și honvezi ungari s'au urcat pe acest munte pentru a alunga trupele românești ce s'au încuibat în munții Bucegi. Masivul muntos a fost urcat de trupele noastre în ger, pe zăpadă și ghiță. Drumul de cavalerie pe culmea Omului pornește dela Brau și leagă acest pas de pasul Predeal.

teriile dușmanie. Au fost lesne respinse atacuri asupra satelor Rahova și Barakli Dșuma.

— Din Grecia au sosit următoarele știri: Ziarul englez »Times« anunță din Atena, că autoritățile grecești au promis cu mult înainte că vor sprijini mișcarea antibulgară în țară și vor preda Ententei o parte din artileria de numite.

— »Echo de Bulgarie« vorbind despre luptele ce s'au dat la sud de Monastir, spune: generalul Sarraïl a avut dreptate laudând vitejia trupelor sârbești, căci acolo s'au jertit cei din urmă soldați sârbi pentru o himeră. Mii de sârbi au căzut pentru câteva movile și sate. Curând nu va mai rămânea nimeni care să recucerească Serbia. Frontul macedonean a avut un singur loc vulnerabil: la sud de Bitolia. Acolo Sarraïl cu sârbii au făcut sforțări extreme al căror rezultat unic este istovirea completă a sârbilor și prăbușirea planului politic al Ententei în Balcan.

— În constătuirea intimă a deputaților guvernamentali bulgari, prim ministrul Radoslavov a declarat că evenimentele pe fronturile de luptă se desfășură astfel încât este exclus o schimbare hotărâtoare în favoarea Ententei. Puterile centrale sunt sigure de victoria lor și se poate ca războiul să se termine fără o conferință de pace. Toate ținuturile pentru cari soldatul bulgar și-a vărsat sângele, vor rămâne bulgare.

Ziarul »Utro« află că ministrul de război francez, generalul Roquet, care a sosit la Salonic, este decis să conducă el singur operațiile pe frontul macedonean, pe cari generalul Sarraïl a refuzat să le îndeplinească.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Situația pe front neschimbată. — Italianii laudă artileria austro-ungară. — Socialiștii italieni vor să ceară un armistițiu

De pe frontul italian se anunță pe ziua de 11 Noiembrie următoarele:

Situația e neschimbată.

Höfer, mareșal locot.

— Ziarele italiene relevă efectele teribile ale artileriei austro-ungare contra pozițiilor italiene de pe Carst.

— Camera italiană se va întruni la 1 Dec. Socialiștii sunt decisi să întreprindă o opoziție puternică contra guvernului italian și vor face propunerea pentru un armistițiu.

LUPTLE DIN APUS

Atacuri respinse la Somme. — Dela conferința Ententei din Boulogne. — Un important discurs al prim-ministrului englez. — Anglia admiră România.

Comunicatul german anunță de pe frontul anglo-francez următoarele:

10 Nov. — Vremea fiind clară, acțiunea de artilerie de ambele părți a fost vie în multe locuri ale frontului. În regiunea Somme, atacuri dușmane parțiale s'au produs la Eaucourt l'Abaye, la Gueudecourt, la Lesbocufs și Pressone. Puternice forțe franceze au înaintat de ambele părți dela Sully. Au fost respinși parte în luptă corp la corp. Aviatorii și-au continuat activitatea foarte vie din cursul zilei și noaptea la lumina lunii. În numeroasele lupte aeriene, am doborât în total 17 aeroplane dușmane — majoritatea de ambele părți de Somme.

Escadrelor noastre de aeroplane au repetat atacurile lor cu efect asupra garilor, trupelor și

MERSUL RĂZBOIULUI

Încă o grea înfrângere rusă: 49 ofițeri, 3380 soldați ruși prinși

Bulgarii nu vor ceda nimic din tot ce-au ocupat. — Prăbușirea planului politic al Ententei în Balcan. — Jertfele zadarnice ale sîrbilor. — Nimic nou pe frontul italian. — 17 aeroplane anglo-franceze doborîte.

De pe frontul rusesc au sosit următoarele știri:

Pe frontul prințului Leopold al Bavariei:

10 Noiembrie. — La Skrobova, trupele germane au luat cu asalt mai multe linii de apărare rusești pe o întindere de 4 km. și au respins pe dușman peste riul. Pe lângă mari pierderi singeroase, rușii au pierdut ca prizonieri 49 ofițeri și 3380 soldați. Am capturat 27 mitralieze și 12 asvârțitoare de mine.

Höfer, mareșal locot.

Sub conducerea generalului v. Voina, trupe de Brandenburg și reg. 401 de inf. a luat cu asalt în regiunea Skrobova pe o întindere de vreo 4 km. mai multe linii de apărare rusești și au respins pe ruși dincolo de riul Skrobova.

Față de pierderile noastre slabe stau jertfele singeroase importante ale dușmanului și încă o pierdere de prizonieri de 49 ofițeri, 3380 soldați. Prada se ridică la 27 mitralieze și 12 asvârțitoare de mine. Rușii au suferit și aci încă o înfrângere grea.

— Comunicatul mai vechiu rus dela 8 Nov. anunță: La Stochod, în regiunea Siteviș, și Ostrov am împiedicat prin focul nostru pe dușman să se apropie de pozițiile noastre. În Carpații păduroși, la apus de Tartarucio a fost doborât un aeroplan rus, aviatorul subloc. Longentenks a murit, observatorul, subofiterul Veitzmann e pe moarte. La sud de Dorna Vatra, trupele noastre au înaintat la apus și la sud de muntele La Montelu și au ajuns în valea Bisriței, dela ... până la Helle.

*

Din Balcan au sosit următoarele știri:

Comunicatul bulgar anunță:

Pe frontul macedonean, la sud de lacul Prespa, cavaleria bulgară a respins atacul întreprins de 2 companii dușmane. Pe întregul front dela lacul Prespa până la gura riului Struma lupte de patrulare cu rezultat favorabil pentru noi. În arcul Cernei, focul de artilerie a fost mai viu. Artileria noastră a produs mai multe explozii la ba-

lagărilor de muniții, în deosebi în regiunea între Peronne și Amiens.

v. LUDENDORFFE

— Aeroplane dușmane au atacat orașele Ostende și Zeebrugge din Flandra, la 10 Nov. dar fără efect. Un aeroplan englez a fost doborât și capturat. Intre Nieuport și Dunkirchen a fost doborât un alt aeroplan englez.

— La Conferința Ententei în Boulogne s'a hotărât ca nu numai Anglia ci și Franța să garanteze împrumuturile făcute celorlalți aliați. America ar oferi un nou credit Rusiei, dacă îi s'ar acorda avantajii industriale în Rusia. Provizia de aur rusească din Londra de 375 milioane ruble va fi transportată în America. Italia cere un nou împrumut de 200 milioane lire de la englezi. României nu se va acorda noul împrumut, până ce nu va sosi raportul misiunii militare franceze despre situația militară din România.

— La un banchet în Guildhall din Londra, primul-ministru englez Asquith, într'un discurs a declarat următoarele despre situația războiului:

— Flota engleză, fără reclamă, lucrează și veghează pe toate căile, pe unde dușmanul și-ar putea procura provizii și e foldeana gata să caute o luptă decisivă în largul mării.

Vitezele noastre armate au dat dovezi de eroism în lupta titanică de la Somme, câștigă mereu teren și nu cedează nici un picior de pământ. Franța luptă umăr la umăr cu noi la Somme, și în curs de numai 14 zile a distrus toate sforțările uriașe făcute de germani la Verdun. Italienii se apropie tot mai sigur de Triest. Rusia își împlinește cu o energie neslăbită menirea ei e colosal de grea. Aliatul nostru român îi dă un tribut special de admirație și recunoștință pentru apărarea strălucită și dărză a frontului român. Sârbii joacă un rol prețios și și arată calitățile strălucite ale rasei.

Despre Grecia vorbesc cu nădejde, aș dori să pot spune cu încredere. Ne-am dus la Salonic nu ca năvălitori, ci ca amicii Serbiei și Greciei. Măsurile drastice luate de noi în Grecia urmăreau numai scopul de a împiedica ca Atena să devie centrul intrigilor germane. Pentru Venizelos avem mari simpatii și-l credem pe cuvânt că dânsul nu urmărește scopuri antifinastice ci vrea ca patria lui să joace un rol demn în acest războiu.

Nu-mi fac iluzii despre dușmanii noștri. Ei sunt admirabili organizatori, luptători admirabili, și sunt muncitori neobosiți pe un alt teren, acela de propagandă. Germanii influențează opiniile publice din țările beligerante pentru o pace separată. În Anglia ei răspândesc știrea că vor să restabilească independența Belgiei, să plătească despăgubiri, numai să se încheie o pace ieftină. Dar de restabilirea Serbiei nu suflă nici un cuvânt. În Rusia ei răspândesc știrea că Anglia voiește să prelungească mereu războiul, numai pentru interesele ei, ca englezii fac afaceri din creditele lor, din munițiile și tot ce furnizează. Poporul englez este înfățișat ca o nație de negustori și cămătari, prezentați astfel și de Napoleon în mod fals. Voim pace, dar ca jertfele acestui război să nu fie în zadar. Va veni pacea, mai curând sau mai târziu, dar de o pace separată nu poate fi vorba. Victoria va veni la sigur, care va aduce libertate pentru Europa și garanție pentru cei slabi.

Știrile zilei

Pământul beat

Pământului i-e sete.
Mereu ploaia'l adapă.
Ptiu, ce desgust, poete,
Pământul bea doar apă.

O ploae eu aș cere
Să-i dea 'ntr'o zi Prea Sfântul
De vin bătrân sau bere,
S'o soarb'avid Pământul.

Să văd cum o să fie
Pământul când se 'mbată:
E vesel la beție,
Ori dirz gâlceavă cată?

Să-l văd cum se 'nvârtește
Anapoda 'ntre stele
Ș'un alt drum își croește
Zănatice printre ele.

În noua sa cărare
Isbindu-se de astre, —
Aceste felinare
A lumilor albastre!

Să-l văd c'abia se ține
Pământul pe piciorate,
Și, c'un sughiț, în fine,
Căzând beat mort în Soare!...

Tarascon

Vizitarea preoților și învățătorilor români internați

Oficios se anunță: La rugarea ministrului cultelor dr. Bela v. Jankovich, care voia să fie informat despre situația preoților și învățătorilor români internați, deputatul dr. Siegescu însoțit de consilierul ministerial Zoltan Jekelalussy șeful departamentului pentru internați, deja ministerul de interne au vizitat alături și erii lagărilor internaților în vecinătatea orașului Sopron. La aceasta vizită au luat parte și comitee Baan, vicespanul Hajos, pretoreie Blassec. D. dr. Siegescu s'a încredințat la fața locului de tratamentul de care au parte internații români și la dorința ministrului s'a întreținut cu fiecare preot și învățător în parte, ascultând toate doleanțele și plângerile lor, și despre cele constatate a referat ministrului cultelor.

Dela Stürgkh — până la Körber

Deputații austriaci s'au exprimat ziaristilor vienezii, că s'au putut încredința acum, că pe când fostul prim ministru austriac contele Stürgkh, — care a fost omorât — a fost hotărât contra convocării parlamentului austriac, — noul prim ministru, dr. v. Koerber, consideră ca utilă convocarea parlamentului, dar în anumite condițiuni. Ca și dr. Koerber și deputații sunt de părere, că trebuie de creat o bază pentru o activitate normală a parlamentului. Pentru timpul războiului să se facă un regulament al Camerei care să fie respectat și un program precis de lucru.

S'au oprit conferințele cu caracter social în Budapesta

Scoala liberă a societății de științe sociale care și în anul acesta a voit ca în toți anii să fie prelegeri în chestii în legătură cu războiul, ca falsificarea mijloacelor de trai și alte chestii economice, a primit acum o încunostințare din partea poliției, că-i interzice aceste prelegeri — cari pentru subiecții lor, dau un caracter de întrunire publică acestor cursuri. Direcția Școlii libere a apelat contra acestei opreliști la ministrul de interne.

Regele Bavariei la Viena

Regele Bavariei care a fost zilele acestea pe frontul ardelenesc, întorcându-se în patrie, s'a oprit la Viena, și a făcut o vizită împăratului rege Francisc Iosif la Schönbrunn. Întâlnirea între cei doi monarhi a fost nespuse de caldă. După această vizită, regele Bavariei și-a continuat călătoria spre München.

Încă 95 invalizi ungari,

s'au întors ieri la Budapesta din prinsoarea rusească. La gară au fost întâmpinați între alții și de arhiducesa Augusta. Ei au fost internați în spitalul militar din Andrassy-ut.

Marii măcelari din Budapesta condamnați

După câteva zile de dezbateri s'a terminat procesul intentat unui mare grup de măcelari engrosiști din Budapesta, cari au speculat cu marfa lor. Sunt 16 industriași ai cărnei, cari n'au respectat prețurile maxime. Au fost condamnați 13 din cei acuzați, în frunte cu Desideriu Demko, vicepreședintele societății pe acțiuni pentru comerțul cărnei, la 2 luni închisoare și 7000 de coroane amendă. Ceilalți măcelari au fost condamnați de la 3 zile până la 2 luni închisoare și amende, cari variază între 50 cor. și 2000 cor.

O afacere bună a orașului Czegled

Acum câți-va ani primăria orașului Czegled, a cumparat moșia Söreg a contelui Iosif Karoly pe o întindere de 7000 jugere catastrale pe preț de 4.5 milioane coroane. Acum orașul Czegled a vândut această proprietate Băncii de parcelare pe 6.3 milioane coroane. Câștigul curat de 1.8 milioane cor., primăria orașului Czegled voiește să-l folosească pentru construirea unui spital modern.

Cum se răzbună o servitoare

Din Breslau se anunță: Servitoarea Margareta Gönzel, de abea de 14 ani, a ucis cu lovituri de topor pe stăpâna ei, văduva bogată Emilie Krüger — fiindcă aceasta a tratat-o reu.

Ce-i cu alegerea lui Wilson?

Ziarul englez Times află din Newyork că republicanii sunt foarte surprinși de rezultatul alegerii, deoarece Hughes la răsărit a obținut majoritate. Victoria lui Wilson în apus provoacă mare senzație, ea nu e numai victoria voturilor date de femei și muncitori, ci a devizei folosite de democrați la alegere: Pace și bunăstare. După o știre a ziarului Daily News, din Newyork, voturile germane au fost date în părți egale ambilor candidați. Hughes a căzut la Milwaukee și St. Louis, unde germanii sunt nespuse de puternici, dar a obținut 1000 de voturi a democraților germani din Newyork.

Premiul Nobel pentru literatura

a fost decernat acum, după o întrerupere de 2 ani din cauza războiului. Pentru anul 1915, după cum se anunță din Stockholm, premiul se acordă marelui scriitor francez Român Rolland — care în timpul războiului n'a fost orbit de șovinismul național, și a fost mereu activ pe terenul literar ca să domolească ura franceză contra germanilor. Pe anul 1916, premiul literar s'a acordat scriitorului scandinav Werner von Heidenstam, poet suedez.

Se redeschid școlile medii în Polonia

Din Lublin se anunță: La Zamosz s'au început cursurile la un gimnaziu și la o școală normată (Preparandie) la Pulavi s'a deschis un liceu. Toate cele trei institute de învățământ sint școli ale statului.

Prima femeie deputat în America

În noul parlament al Statelor-Unite, în »Casa reprezentanților« intra pentru întâia oară o femeie ca membru. Este Jeanette Ranking, care în Montana, a fost aleasă, candidând independent, contra candidaților republicani și independenți.

Urcare de abonament

Aducem următoarele la cunoștința stimaților noștri abonați:

Scumpetea mereu crescândă a hârtiei, cernelei și a celuiălalt material necesar pentru efectuarea ziarului — ne-a silit ca dela 1 Septembrie să urcam prețul unui exemplar al ziarului nostru dela 6 fileri la 10 fileri.

În conformitate cu această urcare a prețului pentru cititorii cu numărul trebuie să urcăm și prețul abonamentului.

În consecință, abonamentul ziarului nostru va fi până la finele anului:

Pentru ziarul zilnic:

Pe 3 luni — — — — — Cor. 7.20

Pentru ziarul săptămânal:

Pe 3 luni — — — — — Cor. 2.50

Abonamentul pentru abonații noi la mai multe exemplare e până la anul nou 1 coroană.

Avem credință, că stimații noștri abonați vor lua în considerare motivele serioase cari ne indeamnă la această urcare a prețului de abonament, și ca și înainte ne vor acorda același sprijin cald.

Noi la rindul nostru ne vom sili a face din ziarul nostru cel mai bine informat, și cel mai interesant ziar zilnic român din Ungaria.

Rugăm pe abonații noștri să achite fără întârziere plata abonamentului în restanță.

Acelora cari adună abonamente și împart foile, dăm următorul rabat:

La 10 foi una pe deasupra	
La 20 foi — — — — —	10 ⁰ / ₁₀
Dela 25 de foi în sus — — —	20 ⁰ / ₁₀
Dela 30 foi în sus — — — — —	25 ⁰ / ₁₀

din taxa de abonament.

La muncă, toți cei vechi, sinceri și adevărați binevoitori și sprijinitori ai noștri
Cu dragoste frățească:

ADMINISTRAȚIA
»Foia Poporului Român«
Budapesta, VII., Ilka-u. 36

I. Al. Brătescu-Voinesti
Călătorului îi șade bine cu drumul.

II.

Să fie un ceas dela plecare, când ajunge la capul podului de peste Ialomița. Aici e răspântie de trei drumuri, și la răspântie, drept în fața podului, e hanul, vestitul han al lui Manolache Ciolănescu. Înaintea hanului o polată încăpătoare învelită cu șindriță, pe acoperișul căreia e firmă mare cu numele proprietarului; iar între Manolache și între Ciolănescu un rotocol albastru în care sunt zugrăvite două ciolane încrucișate. Pe o sîrmă, care leagă doi stâlpi, stau spânzurați covrigi rumeni, iar pe alta perechi-perechi de cărnați proaspeți, acoperiți cu un tulpă, în ciuda viespelor cari le dau târcoale băzâind. În fereastra cărciumei, rânduri de sticle cu băuturi de toate culorile pietrelor nestimate. Nici un mușteriu; — oamenii sunt duși la muncă.

Scularea de dimineață, aerul curat și călăria și soarele, care a început să dogoare, le-a deschis o pottă de mâncare și o sete, mai ales o sete grozavă. De aceea, fără vre-o prealabilă înțelegere, au oprit amândoi în dreptul hanului și bat cu înștile în stâlpii polatei, fără să se uite unul la altul și strigând într'un glas:

- Hei! stabiliment!
- Băiatul, care moșia la țigheș, se târăște alene în ușa prăvăliei, frecându-se la ochi.
- Mă, — întreabă Pitache, — ai ceva rece de băutură, un pelin cu sifon ceva?
- Este, răspunde băiatul, silindu-se să nu caște.
- Dă-ne două pelinașe cu sifon.
- Ori cu borvis, — adaugă Năiță.

Băiatul pleacă agale.
— Mișcă-te mai repede, băete! — îi silește Pitache, — aai! mișcă-te, băețas.

Și nu-l slăbește de loc, strigându-i din când în când: dă zor, mă neicuță, că suntem grăbiți și știi, vorba românului: călătorului îi șade bine cu drumul.

Băiatul se întoarce aducând pe o tavă verde două pahare de vin cu sifon. E rece: Se cunoaște după abureala paharului.

Pitache bea jumătate paharul. își plesnește limba de cerul gurii și, întorcându-se spre Năiță, se uită în ochii lui, ridicând sprâncenile în semn de întrebare, adică: »ce zici?«

Năiță, care și-a băut paharul până'n fund, zice: »phiii! strașnic!«

— Unde-l țineți, mă, — întreabă Pitache pe băiat, — de e așa rece?

- La ghiață.
- Dar de unde aveți ghiață?
- Păi n'are jupănu ghetărie în curte?
- Ce vorbești, d-le! se miră Pitache și Năiță într'un glas și tot într'un glas poruncesc: »ia mai adu două!«; iar Pitache adaugă: »dar nu fi mocăit, umblă repede, că suntem grăbiți!«.

Al doilea pahar se bea pe nerăsuflăte; tocmai al treilea, care s'a adus acum, se bea mai pe 'ndelete, cu întrebări puse băiatului:

- Cum te cheamă, mă??
- Tiliță.
- De unde ești tu?
- De la Priseaca.
- Al cui ești de la Priseaca??
- Al lui Tache Drăgoi.
- Și de mult ești aici?
- De patru luni.
- Dar stăpănu'tu unde e mă?
- E dus colea la niște trifoi.

Pitache scoate o rublă, o dă băiatului și-l zo-

rește să-i aducă restul, când se aude alături în livada cu pruni: lip-lip! lip-lip! Vine Manolache Ciolănescu pe poteca dintre pruni, cu papucii lipăind.

El cunoaște bine atât pe Pitache cât și pe Năiță, — și nu i-a văzut de mult. Când dă cu ochii de ei nu mai poate de bucurie.

— Bună ziua, dom'le Pitache. Uite și domnu Năiță! da'ncotro?

— Încoa la vale; dar mă, Manolache, grozav pelin ai. Mă băete, să mai aduci un rând: trei pahare! de unde-i ai?

— Așa e că e grozav.? Deja frati-meu Iie.

— Strașnic! dar știi? un lucru nu-mi place mie: băiatul. Nu face. Aici la han în drum, la răspântie, trebuie un băiat iute, spirt. Să umble ca sîrlează. Omul vine, bea, pleacă repede. Vorba românului: călătorului îi șade bine cu drumul.
(Va urma)

Poșta administrației

În chestia »Octoiului«. — Facem cunoscut abonaților noștri, cari au comandat la noi »Octoiul« că momentan librăria noastră nu dispune de asemenea exemplare. Așteptăm să ne sosească o mare comandă dela editor.

— Rugăm pe abonații noștri, să nu ne trimeată bani în plic sau corespondență închisă — căci pe lângă că-i oprit de lege — se mai perd și banii — așa că ne sosesc scrisorile deschise, și nu putem împlini cererea făcută de abonat care ne trimite pe această cale bani.

— Pentru schimbările de adresă, repetăm încă odată, este a se plăti o taxă de 40 fileri, căci reclamează multă osteneală în administrație, expediție și tipografie.

Editor și redactor responsabil:
Dimitrie Birăuțiu.

Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36

Cântece din război

În bogata literatură ce a apărut în timpul războiului, cuprinzând culegeri de piezii populare plăsmuite de geniul poporal, de bună seamă că cea mai nouă broșură apărută:

Cântece de dor și jale
ale eroilor noștri de pe câmpul de luptă și din spitale

scoasă în editura »Foi Poporului Român« este o lucrare prețioasă în privința aceasta. Ea dă o icoană minunată de bună cum gândește, cum simte și cum luptă soldatul român aflat pe frontul rusesc, italian sau sârb.

În broșura aceasta sunt adunate cu îngrijire cele mai frumoase poezii ce le-au scris soldații de pe toate fronturile și simți o plăcere deosebită citind vers după vers, așa cum fiii poporului nostru le-au iscodit.

Indemnăm pe toți cititorii noștri să-și procure această culegere de poezii pe care să o păstreze în biblioteca lor și mai târziu ca o amintire a teribilului războiu, în care neamul nostru și-a vărsat sângele cel mai generos. Prețul unui exemplar e de 56 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Domnișoară

română caută loc ca crescătoare (Guvernanta) ori de cameristă. Adresa la Administrația ziarului nostru.